ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 декември 2008 година

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД

Съдържание

Обща информация.....i

Доклад за дейността ii

Доклад на независимия одитор до акционерите на Холсим Кариерни Материали АД iii

Отчет за доходите.....1

Баланс.....2

Отчет за промените в собствения капитал.....3

Отчет за паричните потоци.....4

Пояснителни бележки.....5-36

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД

Обща информация

Съвет на директорите
Тодор Дончев Костов
Тома Гийо
Иван Димитров Славов
Александър Наков Чакмаков
Факион Тасулос

Изпълнителен директор
Тома Гийо

Адрес
София 1407
бул."Джеймс Баучер" № 76А

Правни консултанти
Футекова, Христова и Томешкова

Обслужващи банки
ИНГ-Банк АД
Райфайзен банк АД

Одитор
Ърнст и Янг Одит ООД
Бизнес парк София
Сграда 10, етаж 2
София 1766

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Ръководството представя своя годишен доклад и годишния финансов отчет към 31 декември 2008 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз. Този финансов отчет е одитиран от Ърнст и Янг Одит ООД.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Холсим Кариерни Материали АД („Дружеството") е регистрирано в България. Основната му дейност е свързана с производство и търговия с инертни материали.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Резултати за текущия период

Резултатите от дейността на Дружеството за 2008 г. са положителни, тъй като е реализирана печалба преди данъци в размер на 11, 649 хил. лв., при печалба преди данъци за 2007 г. – 12,088 хил. лв.

Дивиденти и разпределение на печалбата

На 3 юли 2008 г., Общото събрание на акционерите реши да разпредели като дивидент сумата от 9,372 хил. лв.

Структура на основния капитал

Акционери	Участие	Брой акции	Номинална стойност (хил. лв.)
Холсим България АД	50.78%	532,867	533
Кариери за чакъл и пясък АД	48.77%	511,811	512
Други	0.45%	4,766	4
	100%	1,049,444	1,049

Към 31 декември 2008 г. Холсим Кариерни Материали АД няма участия в дъщерни и асоциирани дружества.

СТОПАНСКИ ЦЕЛИ ЗА 2009 ГОДИНА

Ръководството си е поставило следните основни цели, които да бъдат постигнати през 2009 г.:

- увеличаване на размера на продажбите на инертни материали за годината;
- запазване на пазарния дял.

През 2008 г. усилията на ръководството на Дружеството ще са насочени към утвърждаване позициите му на уважаван и коректен партньор. Ще положи всички усилия да запази постигнатите добри позиции пред контролните органи на „Опазване околната среда", независимо от характера на дейността.

УПРАВЛЕНИЕ

Съгласно действащия Търговски закон в България, към 31 декември 2008 г., Холсим Кариерни Материали АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ (продължение)

Към 31 декември 2008 г., Съветът на директорите се състои от следните членове:

1. Тодор Дончев Костов
2. Тома Гийо
3. Иван Димитров Славов
4. Александър Наков Чакмаков
5. Факион Тасулос

Изпълнителен Директор на Дружеството е Тома Гийо.

Информация по чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон

През 2008 г. Дружеството не е придобивало или прехвърляло собствени акции. Към 31 декември 2008 г., то не притежава собствени акции.

Член на Съвета на директорите – Иван Димитров Славов притежава 51 бр. акции на Холсим Кариерни Материали АД.

Членовете на Съвета на директорите не участват в български търговски дружества като неограничено отговорни съдружници.

Членовете на Съвета на директорите не притежават повече от 25% от капитала на други български дружества.

Членове на Съвета на директорите участват в управлението на други български дружества, както следва:

Тодор Костов – Холсим България АД, Холсим Кариерни Материали Пловдив АД, Комарс АД, МДЗ

Балша АД, Холсим Кариерни Материали Рудината АД, Сан Стефано Пропърти Дивелопмънт АД,

Булгарцем Холдинг, Сдружение Българо – Швейцарска Търговска Камара, Сдружение Българска

Асоциация на циментовата индустрия – БАЦИ

Тома Гийо – Холсим Кариерни Материали Пловдив АД, Комарс АД, МДЗ Балша АД, Холсим Кариерни Материали Рудината АД, Сдружение Българска Асоциация на циментовата индустрия – БАЦИ;

Александър Чакмаков – Златна Панега Цимент АД, Кариери за чакъл и пясък АД, Гранитоид АД, Сан Стефано Пропърти Дивелопмънт АД, Холсим Кариерни Материали Пловдив АД, Строй – цем АД

Факион Тасулос – Златна Панега Цимент АД, Кариери за чакъл и пясък АД, Гранитоид АД;Холсим Кариерни Материали Пловдив АД

Иван Славов – Холсим Кариерни Материали Рудината АД.

През 2008 г. Членовете на Съвета на директорите не са сключвали договори с Холсим Кариерни Материали АД, които излизат извън неговата обичайна дейност или се отклоняват съществено от пазарните условия.

Наличие на клонове на предприятието

Дружеството няма клонове.

УПРАВЛЕНИЕ (продължение)

Действия в областта на научноизследователската и развойна дейност

За всички находища са разработени технологични проекти за експлоатация и рекултивация за срока на концесионните договори.

В хода на производствения процес са определени места, на които да се извършват необходимите наблюдения и замервания, осигуряващи качеството на готовия продукт. Замерванията на готовия продукт се извършват, както в специално обособена лаборатория на Дружеството, така и в лицензирана лаборатория. Показателите и периодичността на замерванията са в съответствие с приложимите за дейността стандарти.

Извършват се месечни режимни наблюдения на водни нива в мониторингови пунктове, езера на баластриери, наблюдателни пунктове на реките Искър и Лесновска. Извършват се геодезически замервания, с цел следене на деформациите в зоните на добивните работи.

Отговорности на ръководството

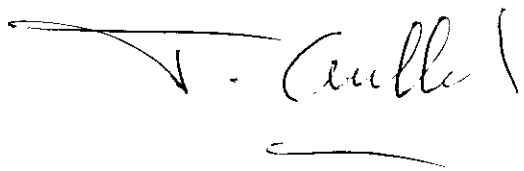
Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината за финансовото му представяне и парични му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2008 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

Тома Гийо
Изпълнителен директор
Холсим Кариерни Материали АД
гр. София
14 март 2009 г.

Ърнст и Янг Одит ООД
Бизнес парк София
Сграда 10, етаж 2
Младост 4
София 1766

Телефон: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
www.ey.com

Доклад на независимия одитор
До акционерите на
„Холсим кариерни материали" АД

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на "Холсим кариерни материали" АД, включващ баланс към 31 декември 2008 година, отчет за доходите, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни бележки.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз, се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Ernst & Young

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас мнение.

Мнение

По наше мнение, финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на "Холсим кариерни материали" АД към 31 декември 2008 година, както и за неговите финансови резултати от дейността, и паричните му потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз.

Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството, ние се запознахме със съдържанието на приложения доклад за дейността за 2008 година. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с финансовия отчет за 2008 година.

Йоанис Мистакидис
Управител
„Ърнст и Янг Одит" ООД

Христинка Горанова, ДЕС
Регистриран одитор

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №108
"ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

2 април 2009 година
гр. София, България

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ
За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

	Бележка	2008	2007
Приходи от продажби на продукция		24,021	21,141
Приходи		**24,021**	**21,141**
Други приходи	3	319	2,320
Разходи за материали и консумативи	4	(3,665)	(3,248)
Разходи за външни услуги	5	(4,502)	(4,561)
Разходи за амортизации	12, 13	(861)	(699)
Разходи за възнаграждения	6	(2,222)	(1,922)
Разходи за осигуровки	6	(496)	(414)
Други разходи	7	(1,132)	(491)
Промени в наличностите на готова продукция и незавършено производство		227	22
Оперативна печалба		**11,689**	**12,148**
Финансови приходи	8	140	45
Финансови разходи	8	(180)	(105)
Печалба преди данъци		**11,649**	**12,088**
Разход за данък върху доходите	9	(1,156)	(1,115)
Печалба за годината		**10,493**	**10,973**

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ София Рег. № 108 "ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 02 -04- 2009
Ърнст и Янг Одит" ООД
Управител: Регистриран одитор:
Ernst & Young

Тома Гийо
Изпълнителен директор

Боряна Томова
Главен счетоводител

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД • ОТДЕЛ ФИНАНСИ • СОФИЯ •

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 14 март 2009 г.

Пояснителните бележки от 5 страница до 36 страница са неразделна част от финансовия отчет.

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
БАЛАНС
Към 31 декември 2008г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

	Бележка	2008	2007
АКТИВИ			
Дълготрайни активи			
Имоти, машини и съоръжения	12	32,453	15,149
Нематериални активи	13	4	7
Други финансови активи	14	365	204
		32,822	**15,360**
Краткотрайни активи			
Материални запаси	15	773	452
Търговски и други вземания	16	1,883	1,679
Вземания за данък върху доходите		127	-
Парични средства и краткосрочни депозити	17	55	310
Предоставени заеми на свързани лица	22	-	1,000
		2,838	**3,441**
ОБЩО АКТИВИ		**35,660**	**18,801**
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Собствен капитал			
Основен капитал	18.1	1,049	1,049
Законови резерви	18.2	105	105
Други резерви	18.3	190	190
Неразпределена печалба		13,649	12,528
Общо собствен капитал		**14,993**	**13,872**
Дългосрочни пасиви			
Провизия за рекултивация	10	1,669	865
Задължения към персонала при пенсиониране	19	135	117
Отсрочени данъчни пасиви	9	371	233
		2,175	**1,215**
Краткосрочни пасиви			
Търговски и други задължения	20	4,438	3,526
Лихвоносни заеми и привлечени средства	21	6,690	-
Получени заеми от свързани лица	22	7,364	-
Задължения за данък върху доходите		-	188
		18,492	**3,714**
Общо пасиви		**20,667**	**4, 929**
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		**35,660**	**18,801**

Тома Гийо
Изпълнителен директор

Боряна Томова
Главен счетоводител

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 31 март 2009г.

Приложените на страници от 1 до 36 пояснителните бележки от 5 страница до 36 страница са неразделна част от финансовия отчет.

Финансов отчет,
приложен към одиторски доклад от дата:
02 -04- 2009
Ърнст и Янг Одит ООД
Управител: ..... Регистриран одитор: .....

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ
София
Рег. №108
"ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
ОБЕКТ ХОЛ • СОФИЯ • СОФИЯ

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

	Основен капитал (Бележка 18.1)	Законови резерви (Бележка 18.2)	Други резерви (Бележка 18.3)	Неразпределена печалба	Общо
На 1 януари 2007 г.	**1,049**	**105**	**190**	**8,639**	**9,983**
Разпределение на дивиденти (Бележка 11)	-	-	-	(7,084)	**(7,084)**
Печалба за годината	-	-	-	10,973	**10,973**
На 31 декември 2007 г.	**1,049**	**105**	**190**	**12,528**	**13,872**
На 1 януари 2008 г.	**1,049**	**105**	**190**	**12,528**	**13,872**
Разпределение на дивиденти (Бележка 11)	-	-	-	(9,372)	**(9,372)**
Печалба за годината	-	-	-	10,493	**10,493**
На 31 декември 2008 г.	**1,049**	**105**	**190**	**13,649**	**14,993**

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ София Рег. №108 "ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 02 -04- 2009
"Ърнст и Янг Одит" ООД
Управител:..... Регистриран одитор:.....
Ernst & Young

Тома Гийо
Изпълнителен директор

Боряна Томова
Главен счетоводител

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД • СОФИЯ •

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 14 март 2009 г.
Пояснителните бележки от 5 страница до 36 страница са неразделна част от финансовия отчет.

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

	Бележка	2008	2007
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ			
Постъпления от клиенти и доставчици		30,627	25,358
Плащания на доставчици и клиенти		(11,423)	(9,556)
Плащания свързани със заплати и осигуровки		(2,620)	(2,498)
Получени лихви		148	40
Платени лихви		(27)	(10)
Платени комисионни		(39)	(45)
Платен данък върху доходите		(1,333)	(1,172)
Увеличение на блокирани парични средства		-	(13)
Платено ДДС		(3,123)	(2,913)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**12,210**	**9,191**
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ			
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения		33	2,680
Покупка на имоти, машини и съоръжения		(18,094)	(2,739)
Погасяване на заеми от свързани лица		5,200	2,500
Предоставени заеми на свързани лица		(4,200)	(3,500)
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		**(17,061)**	**(1,059)**
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ			
Платени дивиденти	11	(9,329)	(7,157)
Постъпления от заеми		19,263	400
Изплатени заеми		(5,215)	(1,555)
Нетни парични потоци от/(използвани във) финансова дейност		**4,719**	**(8,312)**
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти		(132)	(180)
Парични средства и парични еквиваленти, нетно от блокирани парични средства, на 1 януари		187	367
Парични средства и парични еквиваленти, нетно от блокирани парични средства, на 31 декември	17	**55**	**187**

СПЕЦИАЛИЗИРАНО ОДИТОРСКО ПРЕДПРИЯТИЕ София Рег. №108 "ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 02 -04- 2009 "Ърнст и Янг Одит" ООД Управител: Регистриран одитор: Ernst & Young

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД • ГЕШОХ • СОФИЯ •

Тома Гийо
Изпълнителен директор

Боряна Томова
Главен счетоводител

Годишният финансов отчет е одобрен с решение на Съвета на директорите от 14 март 2009 г.

Пояснителните бележки от 5 страница до 36 страница са неразделна част от финансовия отчет.

ХОЛСИМ КАРИЕРНИ МАТЕРИАЛИ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ
За годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

1. Корпоративна информация

Финансовият отчет на Холсим Кариерни Материали АД (Дружеството) за годината, приключваща на 31 декември 2008 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Съвета на Директорите от 14 март 2009 г.

Холсим Кариерни Материали АД е акционерно дружество със седалище в България, регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело № 13935 от 1991 г. Адресът на управление на Дружеството е град София 1407, бул."Джеймс Баучер" № 76А. Финансовата година на Дружеството приключва на 31 декември.

Дружеството няма клонове или други структури.

Предметът на дейност на Холсим Кариерни Материали АД е производство и продажба на инертни материали.

Дружеството е с едностепенна система на управление и се представлява и управлява от Изпълнителния директор Тома Гийо.

Към 31 декември 2008 г. персоналът на Дружеството е 123 души (2007 г.: 121 души).

2.1 База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на база историческа цена.

Финансовият отчет е представен в хиляди лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда лева (хил. лв), освен ако е упоменато друго.

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на Холсим Кариерни Материали АД е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС).

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения, приложими за отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2008 г.

Възприетите счетоводни политики са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следното:

Към 1 януари 2008 г. Дружеството е приложило следните нови и изменени МСФО и Разяснения на Комитет за разяснения на Международните стандарти за финансово отчитане („КРМСФО").

- КРМСФО 11 *МСФО 2 - Сделки със собствени акции и с акции на Групата*
- КРМСФО 14 *МСС 19 - Лимит на активи на план с дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и взаимодействието между тях*

КРМСФО 11 *МСФО 2 - Сделки със собствени акции и с акции на Групата*

КРМСФО 11 изисква договореностите, при които на служителите се дават права върху капиталови инструменти на предприятието, да бъдат отчитани счетоводно като схеми, уреждани със собствен капитал, дори ако предприятието купува инструментите от друго лице, или ако акционерите предоставят необходимите капиталови инструменти. Дружеството не е издало, придобило или получило от акционерите си инструменти, попадащи в обхвата на КРМСФО 11.

2.2 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

КРМСФО 14 МСС 19 - *Лимит на активи на план с дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и взаимодействието между тях*

КРМСФО Разяснение 14 предоставя насоки за определянето на лимита на излишъка по план с дефинирани доходи, който може да се признае като актив съгласно МСС 19 *Доходи на наети лица*. Тъй като планът за доходи на персонала при пенсиониране, оперирал от Дружеството, не е финансиран, разяснението няма ефект върху него.

С цел съпоставимост на финансовата информация, Дружеството е направило някои рекласификации на сравнителните данни за предходния период в Отчета за доходите и Баланса.

2.3 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни активи и пасиви към датата на баланса, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на баланса, и за които съществува значителен риск, че биха могли да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващите отчетни периоди, са посочени по-долу:

Провизия за рекултивация

Дружеството признава провизия за рекултивации, свързана с договори за концесии от 2002 г. на кариери „Нови силози", "Пет могили-изток", „Пет могили – Юг", „Негован" и „Чепинци", което е оповестено в Бележка 10. Във връзка с бъдещите разходи за възстановяване, Дружеството е направило предположения относно възрастовия анализ на кариерите, намиращи се в експлоатация и разходите за тяхното затваряне. Към 31 декември 2008 г. най-добрата приблизителна оценка на провизията за рекултивация възлиза на 1,669 хил. лв. (2007 г.: 865 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 10.

Полезни животи на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезните животи на имоти, машини и съоръжения е представена в Бележка 12, а на нематериалните активи – в Бележка 13.

Обезценка на вземания

Дружеството използва коригираща сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат (над очакваното), стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към датата на баланса. Към 31.12.2008 г., най-добрата преценка на ръководството за необходимата обезценка на вземанията възлиза на 215 хил. лв. (2007 г.: 188 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 16.

2.3 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерски методи за оценки. Тези оценки изискват да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещо нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Провизията за доходи на персонала при пенсиониране не е определена на база на оценка на актюер, а чрез изчислителен модел, разработен от Дружеството. Ръководството счита, че стойността на провизията към датата на баланса не би се отличавала съществено от актюерската оценка, тъй като са приложени всички изисквания на МСС 19 Доходи на наети лица при разработването на изчислителния модел, използван от Дружеството. Към 31 декември 2008 г. задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 135 хил. лв. (2007 г.: 117 хил. лв). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Бележка 19.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики

Превръщане на чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, в края на всеки месец, по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в отчета за доходите. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване включва и разходи за подмяна на части от машините и съоръженията, когато тези разходи бъдат извършени и при условие, че отговарят на критериите за признаване на дълготраен материален актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/или съоръжение, те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие, че отговарят на критериите за признаване на дълготраен материален актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в печалбата или загубата в периода, в който са извършени.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите.

Имот, машина или съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива), се включват в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година, се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят проспективно.

Разходи по заеми

Разходите по заеми се признават като разход в периода, в който са извършени.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Нематериални активи

Нематериалните активи се оценяват първоначално по цена на придобиване. След първоначалното признаване, нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Полезният живот на нематериалните активи е определен като ограничен.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки. Разходите за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се класифицират по тяхната функция в отчета за доходите, съобразно използването (предназначението) на нематериалния актив.

Информация за полезният живот на нематериалните активи е представена в Бележка13.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на нематериален актив, представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива, се включват в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Дружеството оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци и стойността му употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на даден актив е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

При определянето на стойността в употреба на актив, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определя чрез използването на подходящ модел за оценка. Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци.

Загубите от обезценка се признават като разходи в отчета за доходите като се класифицират по тяхната функция съобразно използването (предназначението) на обезценения актив.

Към всяка отчетна дата, Дружеството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Ако съществуват подобни индикации, Дружеството определя възстановимата стойност на актива или на обекта, генериращ парични потоци. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в приблизителните оценки, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Обезценка на нефинансови активи(продължение)

Възстановяването на загуба от обезценка е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не надвишава нито неговата възстановима стойност, нито да не надвишава балансовата стойност (след приспадане на амортизация), която щеше да бъде определена, ако не е била призната загуба от обезценка за актива в предходните години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за доходите.

Финансови активи

Първоначално признаване

Финансовите активи в обхвата на МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и вземания, или като инвестиции държани до падеж или като финансови активи на разположение за продажба, или като деривативи, конструирани като хеджиращи инструменти е ефективен хедж, както това е по-уместно. Дружеството определя класификацията на своите финансови активи при първоначалното им признаване.

Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Дружеството класифицира финансовите си активи след първоначалното им признаване и в края на всеки отчетен период, преразглежда класификацията на (прекласифицира) тези активи, за които това е позволено и уместно.

Редовните покупки или продажби на финансови активи се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актив. Редовните покупки или продажби са покупки или продажби на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар.

Заеми и вземания

Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, Дружеството оценява заемите и вземанията, държани до падеж по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент, намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат пред вид всички премии и отстъпки при придобиването, както и таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент и разходите по сделката. Печалбите и загубите от заеми и вземания се признават в отчета за доходите, когато заемите и вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Финансови пасиви

Първоначално признаване

Финансовите пасиви се класифицират като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като получени заеми и други привлечени средства, или като деривативи, които са ефективни хеджиращи инструменти, както това е по-уместно. Дружеството определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване.

Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на лихвоносни заеми и привлечени средства, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и лихвоносни заеми.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Финансови пасиви (продължение)

Последваща оценка

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както следва:

Лихвоносни заеми и привлечени средства

След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и привлечени средства се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от лихвоносните заеми и привлечени средства се признават в отчета за доходите, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в баланса, когато и само когато, е налице юридически упражняемо право за компенсиране на признатите суми и Дружеството има намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите

Амортизирана стойност на финансови инструменти

Амортизираната стойност се определя чрез използване на метода на ефективния лихвен процент минус всяко намаление вследствие на обезценка и погасявания и/или намаления на главницита. Изчислението се прави като се вземат пред вид всички премии и отстъпки при придобиването, както и таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент и разходите по сделката.

Обезценка на финансови активи

Към всяка дата на баланс Дружеството прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена. Финансовият актив или групата от финансови активи се счита за обезценена, ако и единствено ако, съществуват обективни доказателства за обезценка в резултат на едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива ("събитие за понесена загуба") и това събитие за загуба оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или групата от финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени. Доказателствата за обезценка могат да включват индикации, че длъжници или група от длъжници изпитват сериозни финансови затруднения, неизпълнение или просрочие при изплащането на лихвите или главницата, вероятност да изпаднат в несъстоятелност или друга финансова реорганизация, и, когато очевидни данни показва, че е налице измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци, като например промени в просрочията или икономически условия, които са съпоставими с неизпълнения.

Дружеството преценява на всяка балансова дата дали са налице обективни доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

За суми, дължими по заеми и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност, Дружеството първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка индивидуално за финансови активи, които са съществени поотделно, или заедно за финансови активи, които не са съществени поотделно. Ако Дружеството определи, че не съществуват обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценяван финансов актив, независимо дали той е съществен или не, то включва актива в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитен риск и ги подлага на преглед за обезценка колективно. Активи, които се подлагат на преглед за обезценка индивидуално и за които продължава да бъде призната загуба от обезценка не се включват в колективната преценка за обезценка.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка, сумата й се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват очаквани бъдещи загуби по заеми, които все още не са възникнали). Балансовата стойност на актива се намалява чрез използване на коректива сметка и сумата на загубата се признава в отчета за доходите. Приходите от лихви продължават да се начисляват върху намалената балансова стойност, на база на първоначалния ефективен лихвен процент на актива. Заемите, заедно със свързаните провизии се отписват, когато няма реалистична перспектива за бъдещото им възстановяване и цялото обезпечение е реализирано или е прехвърлено на Дружеството. Ако в последваща година сумата на очакваната загуба от обезценка се увеличи или намалее, поради събитие възникващо след признаването на обезценката, по-рано признатата загуба от обезценка се увеличава или намалява чрез корекция в коректива сметка. Ако бъдещо отписване бъде възстановено на по-късен етап, възстановяването се признава в отчета за доходите.

Сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира като се използва първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив. Ако даден заем е с променлив лихвен процент, нормата на дисконтиране за оценка на загубата от обезценка представлява текущия ефективен лихвен процент.

Търговските вземания се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства (като например, става вероятно, че длъжникът ще бъде обявен в несъстоятелност или има значителни финансови затруднения), че Дружеството няма да може събере изцяло всички дължими суми, съгласно първоначалните условия на фактурата. Балансовата стойност на търговските вземания се намалява чрез използване на коректива сметка за провизия за обезценка. Обезценените вземания се отписват, когато станат несъбираеми.

Отписване на финансови активи и пасиви

Финансови активи
Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени или Дружеството е приело задължението да плати напълно получените парични потоци без съществена забава към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което (а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или (б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и е встъпило в споразумение за прехвърляне и нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Дружеството.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Отписване на финансови активи и пасиви (продължение)

Финансови активи (продължение)

Когато продължаващото участие е под формата на издадена и/или закупена опция за прехвърляния актив (в т. ч. опция, уреждана в парични средства или други подобни), степента на продължаващото участие на Дружеството е равна на стойността на прехвърления актив, за която Дружеството може да го изкупи обратно. В случаите, обаче, на издадена пут опция (в т. ч. опция, уреждана в парични средства или други подобни) за актив, който се оценява по справедлива стойност, степента на продължаващото участие на Дружеството е ограничена до по-ниската между справедливата стойност на прехвърления актив и цената на упражняване на опцията.

Финансови пасиви

Финансов пасив се отписва от баланса, когато той е погасен, т.е. когато задължението определено в договора е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив се признава в отчета за доходите.

Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Суровини и материали	- доставна стойност, определена на база на метода „среднопретеглена стойност"
Готова продукция и незавършено производство	- стойността на употребените преки материали, труд и променливи и постоянни общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормалния ход на дейността, намалена с очакваните разходи за завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства в баланса включват парични средства по банкови сметки и в брой. За целите на изготвянето и представянето на Отчета за паричните потоци паричните средства и паричните еквиваленти включват парични средства по банкови сметки и в брой, както са посочени по-горе.

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Провизии

Общи

Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за доходите, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

Провизия за рекултивация

Съгласно договор за концесии за използване на кариерите, Дружеството е задължено да рекултивира кариерите след прекратяване на добива от тях. Провизията за рекултивация се базира на най-добрата преценка на оценител за разходите, които ще бъдат извършени след прекратяване на експлоатацията на кариерите. Очакваните разходи за рекултивация се преглеждат годишно и се коригират, ако това е необходимо.

Доходи на персонала при пенсиониране

Съгласно българското трудовото законодателство и Колективния трудов договор, Дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което е в зависимост от трудовия стаж в предприятието и може да варира между 2 и 8 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи осем брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерски метод на оценка. Актюерските печалби и загуби се признават като приход или разход, в периода, в който са възникнали.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, Дружеството признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

Лизинг

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението в неговото начало и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Дружеството като лизингополучател
Дружеството класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив.

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Лизинг (продължение)

Дружеството като лизингополучател (продължение)

В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за доходите.

Активите, придобити при условията на финансови лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива. Ако обаче няма разумна степен на сигурност, че Дружеството ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока - срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход в печалбата или загубата на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

Признаване на приходи

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Дружеството и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение, като се изключат отстъпки, рабати и други данъци върху продажбите или мита. Преди да бъде признат приход, следните специфични критерии за признаване трябва също да бъдат удовлетворени:

Продажба на продукция и материали

Приходи се признават, когато съществените рискове и ползи от собствеността на продукцията и материалите са прехвърлени на купувача, което обичайно става в момента на тяхната експедиция.

Предоставяне на услуги

Приходите от услуги се признават на база етапа на завършеност на сделката към датата на баланса. Етапът на завършеност се определя като съотношение между направените до момента разходи към общо предвидените разходи за завършване на услугата. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава, само когато признатите разходи са възстановими.

Приходи от наеми

Приходите от наеми в резултат на оперативен лизинг на активи, се признават на база линейния метод за целия срок на лизинговия договор.

Лихви

Приходите от лихви се признават при начисляването на лихвите (като се използва метода на ефективния лихвен процент, т.е. лихвеният процент, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични потоци за периода на очаквания живот на финансовия инструмент до балансова стойност на финансовия актив).

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Данъци

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към датата на баланса.

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за доходите), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към датата на баланса, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.
Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

- освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка дата на баланса и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка дата на баланса и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на баланса.

Отсрочените данъци се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за доходите), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал.

Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

Данък върху добавената стойност (ДДС)
Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и

2.4 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Данъци

Данък върху добовената стойност (ДДС) (продължение)

- вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в баланса.

2.5. Бъдещи промени в счетоводните политики

Стандарти, разяснения и изменения в публикувани стандарти, които все още не се влезли в сила

Дружеството не е приложило по-рано посочените по-долу нови стандарти, разяснения и изменения на съществуващи стандарти, които са публикувани и задължителни за прилагане за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г., или по-късно:

МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане (изменение) и МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (изменение)
Измененията в МСФО 1 и МСС 27 влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Измененията на МСФО 1 позволяват цената на придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия (във встъпителния финансов отчет по МСФО) да бъде определена като цена на придобиване съгласно МСС 27 или "приста стойност".
Измененият МСС 27 изисква получените дивиденти от дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия да бъдат признати в отчета за доходите в индивидуалния финансов отчет. Изменението в МСС 27 трябва да бъде прилагано за бъдещи периоди. Също така, изменението позволява, само за определени реорганизации, цената на придобиване на инвестиция в дъщерно предприятие да бъде определена на база на предишната й отчетна стойност, а не на справедливата й стойност. Дружеството не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет.

МСФО 2 Плащания на базата на акции – условия за получаване на правата и прекратявания
Това изменение в МСФО 2 Плащания на базата на акции беше публикувано през януари 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Стандартът ограничава дефиницията за "за условия за получаване на правата" до условие, което включва изрично или косвено изискване за предоставяне на услуги. Каквито и да било други условия не представляват условия за получаване на правата, които следва да бъдат вземани предвид при определяне на справедливата стойност на дадените инструменти от собствения капитал. В случай, че дадените права не бъдат получени в резултат от невъзможност да се отговори на дадено условие, което не дава права, което е в контрола или на предприятието или на контрагента, то трябва да бъде отчетено счетоводно като прекратяване. Дружеството не е страна по схеми за плащания на базата на акции и следователно не очаква съществени последствия върху счетоводното отчитане на плащанията на базата на акции.

МСФО 3 Бизнес комбинации (преработен) и МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (преработен)
Преработените стандарти бяха публикувани през януари 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Преработеният МСФО 3 въвежда редица промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации възникващи след тази дата, които ще се отразят върху сумата на признатата репутация, отчетените резултати в периода на реализиране на придобиването и бъдещите отчетени резултати. Преработеният МСС 27 изисква промяна в притежаваното участие в дъщерно дружество (без загуба на контрол) да се отчита като сделка със собствен капитал. Следователно, такива сделки не пораждат репутация, нито довеждат до печалба или загуба. В допълнение, измененият стандарт променя счетоводното отчитане на загуби понесени от дъщерното дружество, както и загуба на контрол върху дадено дъщерно дружество.

2.5. Бъдещи промени в счетоводните политики (продължение)

Стандарти, разяснения и изменения в публикувани стандарти, които все още не се влезли в сила (продължение)

МСФО 3 Бизнес комбинации (преработен) и МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (преработен) (продължение)
Промените, въведени от преработените МСФО 3 и МСС 27 ще се отразят върху бъдещи придобивания или загуба на контрол и сделки с малцинствени участия. Преработените МСФО 3 и МСС 27 все още не са приети от ЕС.

МСФО 8 Оперативни сегменти
МСФО 8 заменя МСС 14 *Отчитане по сегменти* и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Стандартът възприема управленския подход при отчитането по сегменти. Предприятията следва да представят информация, която ръководството използва за вътрешни цели за оценка на представянето на оперативните сегменти и разпределение на ресурсите между различните сегменти. Тази информация може да се различава от представянето в баланса и отчета за доходите, като се изисква обяснение и равнение на разликите. Тъй като Дружеството няма сегменти, МСФО 8 няма да има ефект върху финансовото му отчитане.

Подобрения в Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) 2008 година
Подобрения в МСФО бяха публикувани на 22 май 2008 г. от Борда за Международни Счетоводни Стандарти. Тези подобрения представляват първата част от годишния процес за подобрения и включват редица малки промени в различни МСФО. Измененията са направени с цел да се конкретизира съдържанието на правилата и да се елиминират непредвидени несъответствия в стандартите. Повечето от измененията влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. В момента се анализират ефектите от тези подобрения върху финансовите отчети на Дружеството.

МСС 1 Представяне на финансови отчети (преработен)
Преработеният МСС 1 е публикуван през септември 2007 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Стандартът разграничава промени в собствения капитал, породени от сделки със собствениците (акционерите) и такива, които не са. Отчетът за промените в собствения капитал ще включва само транзакции със собствениците (акционерите), като промени в капитала, които не са свързани със собствениците ще бъдат представяни агрегирано в една статия. Въвежда се нов отчет за общите (всички) доходи. Той представя всички признати приходи и разходи или в един отчет или в два свързани отчета. Дружеството е в процес на анализ дали да представя един или два отчета.

МСС 23 Разходи по заеми
Изменението МСС 23 *Разходи по заеми* е публикуван през март 2007 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Той изисква разходите по заеми, които са извършени във връзка с изграждането на активи изпълняващи определени условия да бъдат включени в тяхната стойност. Тези активи изискват продължителен период от време, за да бъдат готови за използване или продажба. Считано от 1 януари 2009 г., занапред, Дружеството следва да промени счетоводната си политика като капитализира разходите по заеми, свързани с изграждането на активи изпълняващи определените в стандарта условия. Съгласно преходните разпоредби на МСС 23 Дружеството ще приложи тази промяна в счетоводната политика в бъдещи периоди. Съответно, разходите по заеми извършени след 1 януари 2009 г. ще бъдат капитализирани в стойността на активи изпълняващи определените в стандарта условия. Няма да бъдат извършвани преизчисления по отношение на разходите по заеми, извършени до 1 януари 2009 г. и признати в отчета за доходите за съответните отчетни периоди.

2.5. Бъдещи промени в счетоводните политики (продължение)

Стандарти, разяснения и изменения в публикувани стандарти, които все още не се влезли в сила (продължение)

МСС 39 и МСФО 7 Рекласификация на финансови активи (изменение)
Измененията са публикувани през октомври 2008 г. и влизат в сила считано от 1 юли 2008 г. Изменението в МСС 39 позволява рекласификация на недеривативни финансови активи (различни от тези класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване) извън категорията "отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата", както и трансфер от категорията "финансови активи на разположение за продажба" в "заеми и вземания", при определени условия. Измененият МСФО 7 има специфични изисквания за оповестяване на посочените рекласификации. Дружеството не очаква тези изменения за имат ефект върху финансовия му отчет.

МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване – допустими хеджирани позиции (изменение)
Тези изменения в МСС 39 бяха публикувани през август 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Изменението адресира определянето на едностранен риск в хеджирана позиция и определянето на инфлацията като хеджиран риск или част от него в конкретни ситуации. То разяснява, че на предприятието е позволено да определи част от промените в справедливата стойност или променливостта на паричните потоци по финансов инструмент като хеджирана позиция. Дружеството не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет. Измененията в МСС 39 все още не са приети от ЕС.

Изменения в МСС 32 и МСС 1 Финансови инструменти подлежащи на пут опция и задължения възникващи при ликвидация
Измененията в МСС 32 и МСС 1 бяха публикувани през февруари 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Изменението в МСС 32 изисква определени финансови инструменти, подлежащи на пут опция, и задълженията, възникващи по ликвидацията, да се класифицират като собствен капитал, ако бъдат удовлетворени определени критерии. Изменението на МСС 1 изисква оповестяване на определена информация, свързана с инструментите, подлежащи на пут опция, класифицирани като собствен капитал. Дружеството не очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовия му отчет.

КРМСФО 12 Споразумения за концесионни услуги
КРМСФО 12 е публикувано през ноември 2006 г. Разяснението регламентира счетоводното отчитане на договори за предоставяне на публични услуги от предприятията (изпълнители). Тъй като, Дружеството не е изпълнител по споразумения за концесионни услуги, КРМСФО 12 не е приложимо за дейността му. КРМСФО 12 все още не е прието от ЕС.

КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите
КРМСФО 13 е публикувано през юни 2007 година и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2008 г. Това разяснение изисква кредитите, предоставяни като награда за лоялност на клиентите, да се отчитат като отделен компонент на сделката по продажба, в резултат на която възникват. Съответно, част от справедливата стойност на полученото възнаграждение следва да се разпредели към кредитите, предоставени като награда за лоялност на клиентите и да се разсрочи за периода на тяхното използване. Тъй като, Дружеството не прилага подобни програми за лоялност на клиентите, КРМСФО 13 няма да има ефект върху неговия финансов отчет.

КРМСФО 15 – Договори за строителство на недвижими имоти
КРМСФО 15 е публикувано през юли 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Разяснението следва да се прилага ретроспективно. То разяснява кога и как трябва да се признават приходите и свързаните разходи от продажбата на недвижим имот, ако договорът между строителната компания и купувачът е сключен преди изграждането на недвижимия имот да е приключило.

2.5. Бъдещи промени в счетоводните политики (продължение)

Стандарти, разяснения и изменения в публикувани стандарти, които все още не се влезли в сила (продължение)

КРМСФО 15 – Договори за строителство на недвижими имоти (продължение)
В допълнение, разяснението регламентира как се определя дали даден договор за строителство на недвижими имоти попада в обхвата на МСС 11 *Договори за строителство* или на МСС 18 *Приходи* и съответно, кога трябва да се признае приход от строителството. Това разяснение няма да има ефект върху финансовия отчет на Дружеството. КРМСФО 15 все още не е прието от ЕС.

КРМСФО 16 - Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност
КРМСФО 16 е публикувано през юли 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 октомври 2008 г. Разяснението следва да се прилага в бъдещи периоди. КРМСФО 16 предоставя насоки за счетоводното отчитане на хедж на нетна инвестиция. Като такова, то предоставя насоки относно идентифицирането на валутни рискове, които отговарят на изискванията за счетоводно отчитане на хеджинг при хедж на нетна инвестиция, когато в рамките на групата хеджинговите инструменти могат да бъдат държани в хедж на нетна инвестиция и по какъв начин предприятието трябва да определи сумата на положителните или отрицателните курсови разлики, свързани както с нетната инвестиция, така и с хеджиращия инструмент, за да се рециклират при освобождаването на нетната инвестиция. Това разяснение няма да има ефект върху финансовия отчет на Дружеството. КРМСФО 16 все още не е прието от ЕС.

КРМСФО 17 - Разпределение на немонетарни активи на собствениците
Разяснението е публикувано на 27 ноември 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. и следва да се прилага в бъдещи периоди. КРМСФО 17 се прилага за всички нереципрочни разпределения на дълготрайни активи на собствениците. То дава насоки кога да се признава задължение, как да се оцени то и свързаните с него активи, както и кога да се отпише активът и задължението, както и последствията от това. Дружеството е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 17 върху финансовия отчет. КРМСФО 17 все още не е прието от ЕС.

КРМСФО 18 - Трансфер на активи от клиенти
Разяснението е публикувано през януари 2009 г. и влиза в сила за трансфери на активи от клиенти, получени на или след 1 юли 2009 г. КРМСФО 18 се прилага за счетоводно отчитане на трансферите на имоти, машини и съоръжения, получени от клиенти. Разяснението разглежда следните въпроси: (а) Спазена ли е дефиницията за актив?; (б) Ако дефиницията за актив е спазена, как следва да се оценява трансферираният имот, машини и съоръжения при първоначалното му признаване? (в) Ако имотът, машината и/или съоръжението е оценен по справедлива стойност при първоначалното му признаване, как се отчита съответстващия кредит? (г) Как следва да се отчита трансфера на парични средства от клиентите? Дружеството не очаква това разяснение да имат ефект върху финансовия му отчет. КРМСФО 18 все още не е прието от ЕС.

3. Други приходи

	2008	2007
Услуги	233	63
Печалба от продажба на скрап	59	119
Печалба от продажба на дълготрайни активи	27	2,127
Префактурирани разходи	-	11
	319	**2,320**

4. Разходи за материали

	2008	2007
Резервни части, спомагателни материали и окомплектовка	(1,509)	(1,336)
Електроенергия	(1,387)	(1,260)
Горива и смазочни материали	(678)	(553)
Канцеларски материали и компютърни консумативи	(54)	(34)
Облекло	(37)	(33)
Други	-	(32)
	(3,665)	**(3,248)**

5. Разходи за външни услуги

	2008	2007
Концесионна такса	(1,713)	(1,184)
Подизпълнителски услуги	(1,066)	(1,018)
Текущ ремонт	(546)	(518)
Наеми	(366)	(415)
Охрана	(298)	(241)
Обучение	(125)	(206)
Информационни услуги	(65)	(48)
Съобщителни услуги	(64)	(53)
Застраховки	(55)	(56)
Реклама	(43)	(33)
Други данъци и такси	(33)	(48)
Такса водоползване	(21)	(139)
Нает транспорт	(21)	(45)
Други	(86)	(557)
	(4,502)	**(4,561)**

6. Разходи за възнаграждения и осигуровки

	2008	2007
Разходи за възнаграждения		
Разходи за заплати	(2,153)	(1,866)
Възнаграждения на Съвета на директорите (Бележка 22)	(36)	(36)
Начисления за неизползван отпуск	(13)	(10)
Доходи на персонала при пенсиониране (Бележка 19)	(20)	(10)
	(2,222)	**(1,922)**
Разходи за осигуровки		
Пенсионни осигуровки върху заплати	(300)	(293)
Здравни осигуровки	(63)	(56)
Осигуровки върху неизползван отпуск	(2)	(16)
Социални помощи	(120)	(39)
Данък върху социални разходи	(11)	(10)
	(496)	**(414)**

7. Други разходи

	2008	2007
Провизии за рекултивация (Бележка 10)	(698)	-
Командировки	(111)	(102)
Представителни разходи	(107)	(82)
Изменения в обезценката на материали (Бележка 15)	(29)	4
Изменения в обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания (Бележка 16)	(27)	(157)
Охрана на труда и порцион	(20)	(18)
Други	(140)	(136)
	(1,132)	**(491)**

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

8. Финансови приходи и разходи

8.1 Финансови приходи

	2008	2007
Приходи от лихви по финансови инструменти, отчетени по амортизирана стойност и изчислени по метода на ефективния лихвен процент:		
Банкови сметки и депозити	14	30
Предоставени заеми на свързани лица	124	10
Положителни валутни курсови разлики	2	5
	140	**45**

8.2 Финансови разходи

	2008	2007
Разходи за лихви по финансови инструменти, отчетени по амортизирана стойност и изчислени по метода на ефективния лихвен процент:		
Заеми от свързани лица	(6)	-
Банкови заеми	(27)	-
Банкови такси и комисионни	(24)	(45)
Ефект от дисконтиране на провизията за рекултивация	(106)	(52)
Отрицателни валутни курсови разлики	(17)	(8)
	(180)	**(105)**

9. Данъци върху дохода

Основните компоненти на разхода за данък върху дохода за годините, приключващи на 31 декември 2008 г. и 2007 г. са:

	2008	2007
Разход за текущ данък върху дохода	(1,018)	(1,042)
Разход по отсрочени данъци	(138)	(73)
Разход за данък върху дохода, отчетен в отчета за доходите	**(1,156)**	**(1,115)**

Приложимата ставка на данъка върху доходите за 2008 г. е 10% (2007 г.: 10%). През 2009 г. приложимата данъчна ставка е 10 %.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

9. Данъци върху дохода (продължение)

Равнението между разхода за данък върху доходите и счетоводната печалба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31 декември 2008 г. и 2007 г. е както следва:

	2008	2007
Счетоводна печалба преди данъци	**11,649**	**12,088**
Разход за данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10% за 2008 г. (2007 г.: 15%)	(1,165)	(1,208)
Разходи, непризнати за данъчни цели	(2)	(16)
Други	11	109
Разход за данък върху доходите	**(1,156)**	**(1,115)**

Отсрочените данъци към 31 декември са свързани със следното:

	Баланс		Отчет за доходите	
	2008	2007	2008	2007
Пасиви по отсрочени данъци				
Ускорена амортизация за данъчни цели	(629)	(452)	(177)	(69)
Общо пасиви по отсрочени данъци	**(629)**	**(452)**		
Отсрочени данъчни активи				
Обезценки на вземания	21	19	2	16
Обезценки на материални запаси	3	1	2	-
Неползвани отпуски на персонала	12	10	2	-
Задължения на доходи на персонала при пенсиониране	14	12	2	1
Провизии на разходи	41	91	(50)	(25)
Провизии за рекултивация	167	86	81	4
Общо активи по отсрочени данъци	**258**	**219**		
Разход по отсрочени данъци			**(138)**	**(73)**
Отсрочени данъчни пасиви нетно	**(371)**	**(233)**		

10. Провизия за рекултивация

	Провизии за рекултивация
На 1 януари 2007 г.	820
Възникнала през годината	-
Използвана	(7)
Ефект от промяна от дисконтиране	52
На 31 декември 2007 г.	**865**
На 1 януари 2008 г.	865
Възникнала през годината	698
Използвана	-
Ефект от промяна от дисконтиране	106
На 31 декември 2008 г.	**1,669**

Съгласно договор за концесии на кариери "Чепинци", „Негован", „Пет могили" и "Нови Силози", от 2002 г., Дружеството е задължено да извърши рекултивация на кариерите след прекратяване на тяхното използване. Провизията за рекултивация е изчислена на база на разработка от специализирана фирма, изготвяща планове за рекултивация. Очакваните разходи, които следва да бъдат извършени за рекултивация на кариерите след прекратяване на добива от тях са дисконтирани, за срок от 35 години, за да се определи провизията за рекултивация. Ръководството счита, че провизията за рекултивация отразява най-добрата приблизителна оценка на задължението на Дружеството към датата на баланса.

11. Разпределени дивиденти

През 2008 г., съгласно решение на Общото събрание на Холсим Кариерни Материали АД, са разпределени дивиденти в размер на 9,372 хил. лв. (2007 г.: 7,084 хил. лв.). През 2008 г. Дружеството е изплатило дивиденти в размер на 9,329 хил. лв. (2007 г.: 7,157 хил. лв.). Дивидентът за една акция е 8.93 лв. за 2008 г. (2007 г.: 6.75 лв.).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

12. Имоти, машини и съоръжения

	Земи и сгради	Машини, оборудване и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2007 г.	5,666	11,009	482	67	379	17,603
Придобити	474	1,317	219	30	812	2,852
Трансфери	123	170	-	-	(293)	-
Отписани	(560)	-	-	-	-	(560)
На 31 декември 2007 г.	**5,703**	**12,496**	**701**	**97**	**898**	**19,895**
Придобити	485	681	120	-	16,876	18,162
Трансфери	2	724	-	6	(732)	-
Отписани	-	(12)	(10)	-	-	(22)
На 31 декември 2008 г.	**6,190**	**13,889**	**811**	**103**	**17,042**	**38,035**
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2007 г.	201	3,625	323	16	-	4,165
Начислена амортизация за годината	19	599	63	9	-	690
Отписана	(109)	-	-	-	-	(109)
На 31 декември 2007г.	**111**	**4,224**	**386**	**25**	**-**	**4,746**
Начислена амортизация за годината	25	739	89	5	-	858
Отписана	-	(12)	(10)	-	-	(22)
На 31 декември 2008 г.	**136**	**4,951**	**465**	**30**	**-**	**5,582**
Балансова стойност:						
На 1 януари 2007 г.	5,465	7,384	159	51	379	13,438
На 31 декември 2007 г.	5,592	8,272	315	72	898	15,149
На 31 декември 2008 г.	6,054	8,938	346	73	17,042	32,453

Ръководството на Дружеството счита, че не съществуват индикатори за обезценка на дълготрайните материални активи към 31.12.2008 г.

Срокове на полезен живот

Сроковете на полезен живот на дълготрайните материални активи са определени както следва:

	2008	2007
Сгради	15 - 25 години	15 - 25 години
Машини, съоръжения и оборудване	7 – 15 години	7 – 15 години
Транспортни средства	5 - 10 години	5 - 10 години
Стопански инвентар	5 години	5 години

В земи и сгради са включени земи с отчетна стойност 5,374 хил. лв. (2007 г. 4,913 хил. лв.). Земите не се амортизират.

12. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Разходите за придобиване включват следните основни проекти: изграждане на инсталация и път находящи се на кариера „Чепинци" и реконструкция на инсталация находяща се на кариера „Пет могили".

Към 31 декември 2008 г., Дружеството използва напълно амортизирани имоти, машини и съоръжения с отчетна стойност 2,485 хил. лв. (2007 г.: 2,467 хил. лв.).

13. Нематериални активи

	Софтуер
Отчетна стойност	
На 1 януари 2007 г.	263
Придобити	9
Отписани	-
На 31 декември 2007 г.	272
Придобити	-
Отписани	-
На 31 декември 2008 г.	**272**
Амортизация	
На 1 януари 2007 г.	256
Начислена амортизация за годината	9
Отписана	-
На 31 декември 2007 г.	265
Начислена амортизация за годината	3
Отписана	-
На 31 декември 2008 г.	**268**
Балансова стойност	
На 1 януари 2007 г.	7
На 31 декември 2007 г.	7
На 31 декември 2008 г.	4

Ръководството на Дружеството е оценило, че не съществуват индикатори за обезценка на нематериалните активи към 31.12.2008 г.

Срокове на полезен живот

Сроковете на полезен живот на нематериалните активи са определени както следва:

	2008	2007
Софтуер	2 години	2 години

14. Други финансови активи

Съгласно условията на договори за концесии за използване на кариери „Пет Могили, „Чепинци", „Нови Силози" и „Негован", през периода на концесиите (35 години), Дружеството е задължено да поддържа, във всеки един момент, депозити по набирателни сметки, в размер на 10% от начислените и платени концесионни възнаграждения. Към 31 декември 2008 г., депозираните и блокирани за тази цел средства са в размер на 365 хил. лв. (2007 г.: 204 хил. лв.). Тези средства се олихвяват с плаващи лихвени проценти (ОЛП + 2%).

15. Материални запаси

	2008	2007
Материали (по себестойност)	553	430
Обезценка на материали	(34)	(5)
Материали по по-ниската от себестойност и нетна реализируема	519	425
Готова продукция по себестойност	254	27
Общо материални запаси по по-ниската от себестойност и нетна реализируема стойност	**773**	**452**

15.1. Материали по себестойност

	2008	2007
Основни материали	15	8
Спомагателни материали	456	213
Резервни части	58	200
Смазочни материали	3	3
Облекло	13	3
Инструменти и оборудване	8	3
	553	**430**

Изменението на обезценката на материални запаси: увеличение в размер на 29 хил. лв. за 2008 г. (2007 г.: намаление в размер на 4 хил. лв.) е представено в други разходи.

16. Търговски и други вземания

	2008	2007
Търговски вземания, брутно	1,481	1,591
Обезценка на търговски вземания	(215)	(188)
Търговски вземания, нетно	1,266	1,403
ДДС за възстановяване	512	128
Вземания от свързани лица (Бележка 22)	29	79
Други вземания	76	59
	1,883	**1,669**

Търговските вземания не са лихвоносни и обикновено са с 30 - 90 дневен срок на плащане.

16. Търговски и други вземания (продължение)

Към 31.12.2008 г., търговски вземания с номинална стойност 215 хил. лв. (31.12.2007 г.: 188 хил. лв.) са обезценени, в резултат на направен от ръководството на Дружеството анализ на тяхната събираемост. През годината обезценени вземания в размер на 39 хил. лв. са изплатени от клиенти и с тази сума е намалена натрупаната обезценка.

Движението в натрупаната обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания е следното:

	Обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания
На 1 януари 2007 г.	31
Призната (Бележка 7)	165
Възстановена	-
Отписана (Бележка 7)	(8)
На 31 декември 2007 г.	**188**
На 1 януари 2008 г.	188
Призната (Бележка 7)	39
Възстановена	-
Отписана (Бележка 7)	(12)
На 31 декември 2008 г.	**215**

Към 31 декември, възрастовият анализ на търговските вземания, е представен в таблицата по-долу:

			Просрочени				
	Общо	Непросрочени	< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
2008	1,266	975	243	7	7	-	34
2007	1,403	1,030	172	24	52	44	81

17. Парични средства и краткосрочни депозити

	2008	2007
Парични средства в банкови сметки	39	159
Парични средства в брой	16	28
Краткосрочни депозити	-	123
Парични средства и парични еквиваленти по баланс	**55**	**310**
Минус: Блокирани парични средства в банкови сметки	-	(123)
Парични средства и парични еквиваленти по отчет за паричните потоци	**55**	**187**

17. Парични средства и краткосрочни депозити (продължение)

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити. Паричните средства в банкови сметки включват 39 хил. лв. в разплащателни сметки (2007 г.: 159 хил. лв.).

Към 31.12.2008 г. справедливата стойност на паричните средства и краткосрочни депозити е 55 хил. лв. (2007 г. 310 хил. лв.).

Към 31 декември 2007 г. блокираните парични средства включват средства, блокирани за банкови гаранции, които Дружеството е задължено да предостави на МРРБ (Министерство на Регионалното Развитие и Благоустрйството). Същите са издадени от ИНГ Банк – клон София. Размерът на блокираните парични средства се определя като 30% от платеното през предходния шестмесечен период концесионно възнаграждение за петте кариери.
Към 31 декември 2008 г. Дружеството няма блокирани парични средства.

18. Основен капитал и резерви

18.1 Основен капитал

	2008	2007
1,049,444 броя обикновени акции с номинална стойност 1 лв. всяка	1,049	1,049

Всички акции са изцяло платени.

Холсим България АД притежава 50.78% от акционерния капитал към 31 декември 2008 г., Кариери за чакъл и пясък АД притежава 48.77%. Другите акционери са физически лица и притежават 0.45%.

18.2 Законови резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди. Към 31 декември 2008 г. законовите резерви възлизат на 105 хил. лв. (2007 г.: 105 хил. лв.).

18.3 Други резерви

Другите резерви са формирани чрез трансфер от неразпределената печалба. Към 31 декември 2008 г. другите резерви са на стойност 190 хил. лв. (2007 г.: 190 хил. лв.).

19. Доходи на персонала при пенсиониране

Съгласно българското трудовото законодателство и Колективния трудов договор, Дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което е в зависимост от трудовия стаж в предприятието и може да варира между 2 и 8 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи осем брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за доходите и задълженията, признати в баланса към 31 декември 2008 г. и 2007 г. са обобщени по-долу:

19. Доходи на персонала при пенсиониране (продължение)

Разходи за доходи на персонала при пенсиониране

	2008	2007
Разходи за текущ стаж	17	12
Разходи за лихви	1	1
Нетна актюерска загуба/(печалба), призната през годината	2	(3)
Разходи за минал стаж	-	-
Разход за доходи на персонала при пенсиониране признати в отчета за доходите	**20**	**10**

Задължения за доходи на персонала при пенсиониране

	2008	2007
Настояща стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране	135	117
Непризната актюерска (печалба)/загуба	-	-
Непризнати разходи за минал стаж	-	-
Задължение за доходи на персонала при пенсиониране признати в баланса	**135**	**117**

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	Сума
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 1 януари 2007 г.	107
Разход за лихви	12
Разходи за текущ трудов стаж	1
Изплатени доходи на персонала	-
Актюерски (печалби)	(3)
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2007 г.	117
Разход за лихви	1
Разходи за текущ трудов стаж	17
Изплатени доходи на персонала	(2)
Актюерски загуби	2
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране на 31 декември 2008 г.	**135**

Основните предположения, използвани при определяне на задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са посочени по-долу:

	2008	2007
Норма на дисконтиране	6%	8%
Бъдещо увеличение на заплатите	6%	6%

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

19. Доходи на персонала при пенсиониране (продължение)

Сумите на посочените по-долу статии за текущия и предходните периоди са както следва:

	2008	2007	2006	2005
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	135	117	107	93
Актюерски печалби и загуби	2	(3)	-	-

20. Търговски и други задължения

	2008	2007
Търговски задължения	2,317	1,024
Задължения към свързани лица (Бележка 22)	315	288
Задължения за дивидент (Бележка 11)	45	2
Задължения към обществото осигуряване	62	43
Задължения към персонала	391	306
Задължения за данъци	6	87
Концесионна такса	934	834
Начислени разходи	368	942
	4,438	**3,526**

Условия на посочените по-горе финансови задължения:

- Търговските задължения не са лихвоносни и обичайно се уреждат в 60-дневен срок;
- Другите задължения не са лихвоносни и имат среден срок от шест месеца;
- Данъчните задълженията са безлихвени и имат законов срок на погасяване;
- За условията, отнасящи се за свързани лица, виж Бележка 22.

21. Лихвоносни заеми и привлечени средства

Банков овърдрафт

Към 31 декември 2008 година Дружеството има сключен договор за кредит овърдрафт с "ИНГ Банк" АД, при следните условия:

- Договорена сума – 7,800 хил. лв.;
- Лихвен процент - основен лихвен процент на банката плюс 0.75 пункта;
- Обезпечение - запис на заповед в размер на договорената сума;
- Срок – 30 декември 2009 г.

Към 31 декември 2008 г. Дружеството има задължения по овърдрафт в размер на 6.690 хил. лв.

22. Оповестяване на свързани лица

Крайна компания- майка
Крайната компания-майка на Дружеството е Холсим Лтд, Швейцария

Предприятие с контролно участие в Дружеството
50.78% от акциите на Холсим Кариерни Материали АД се притежават от Холсим България АД.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

22. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Предприятие със значително участие в Дружеството
Кариери за чакъл и пясък АД притежава 48.77% от акциите на Дружеството и упражнява значително влияние върху него.

Други свързани лица

Комарс АД и Холсим Кариерни Материали Пловдив са свързани лица, защото са под общ контрол на Холсим Лтд, Швейцария.

Сделките и салдата със свързани лица включват, както следва:

		Продажби на свързани лица	Покупки от свързани лица	Суми, дължими от свързани лица	Суми, дължими на свързани лица
Крайна компания-майка					
Холсим Лтд, Швейцария	2008	-	508	-	101
Холсим Лтд, Швейцария	2007	-	54	-	54
Предприятия с контролно участие в Дружеството					
Холсим България АД	2008	-	1,196	-	214
Холсим България АД	2007	37	917	-	234
Други свързани лица					
Холсим Кариерни Материали Рудината АД	2008	280	575	29	-
Холсим Кариерни Материали Рудината АД	2007	79	-	79	-
Холсим Кариерни Материали Пловдив	2008	21	-	-	-
Холсим Кариерни Материали Пловдив	2007	17	-	-	-
Комарс АД	2008	15	37	-	-
Комарс АД	2007	5	-	-	-
	2008			**29**	**315**
	2007			**79**	**288**

Заеми от/на свързани лица		Суми, дължими от свързани лица	Суми, дължими на свързани лица
Предприятие с контролно участие в Дружеството			
Холсим България АД	2008	-	7,364
Холсим България АД	2007	1,010	-
	2008	**-**	**7,364**
	2007	**1,000**	**-**

22. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Към 31 декември 2008 г. Дружеството е платило аванс на Холсим Кариерни Материали Рудината АД в размер на 206 хил. лв. за доставки свързани с изграждане на съоръжения.

Разпределени дивиденти

Дружеството е разпределило дивиденти в размер на 4,759 хил. лв. на Холсим България АД, 4,570 хил. лв. на Кариери за чакъл и пясък АД и 43 хил. лв. на физически лица (Бележка 11).

Заеми от/на свързани лица

Условията на заемите, предоставени през 2008 г. от Холсим България АД са следните:
Задължението в размер на 7,358 хил. лв. е по следните предоставени заеми:

- 2,310 хил. евро (4,518 хил. лв.) – с фиксиран лихвен процент 5.05 %, платим изцяло на 29 декември 2009 г.;
- 1,500 хил. лв – с фиксиран лихвен процент 8.35 %, платим изцяло на 28 декември 2009 г.;
- 1,340 хил. лв – с фиксиран лихвен процент 8.35 %, платим изцяло на 18 декември 2009 г.

Заемите не са обезпечени.

Задължението по заеми към 31 декември 2008 г. включва неплатени лихви в размер на 6 хил. лв.

Условията на заемите, предоставени през 2007 г. на Холсим България АД са следните:

- 500 хил.лв. общ размер на заема – с фиксиран лихвен процент 6.33%, платим изцяло на 10 октомври 2008 г.
- 1, 500 хил.лв. общ размер на заема– с фиксиран лихвен процент 6.65%, платим изцяло на 31 октомври 2008 г.

Заемите на са обезпечени и са изцяло погасени през 2008 г.

Вземането по заеми към 31 декември 2007 г. включва неполучени лихви в размер на 10 хил. лв.

Възнаграждения на ключов ръководен персонал

	2008	2007
Краткосрочни доходи	36	36

Условия на сделките със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по оповестените пазарни цени и условия. Неиздължените салда в края на годината не са обезпечени и уреждането им се извършва с парични средства. Към 31 декември 2008 г. и 31 декември 2007 г. Дружеството не е признало обезценка за трудносъбираеми вземания от свързани лица, тъй като се очаква те да бъдат изцяло уредени. Преглед за обезценка се извършва всяка финансова година на база на анализ на финансовото състояние на свързаното лице и пазара, на който то оперира.

23. Цели и политика за управление на финансовия риск

Основните финансови пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и заеми от банки и свързани лица. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране на инвестиционната програма и дейността на Дружеството. Дружеството притежава и различни други финансови активи и пасиви, като например търговски и други вземания, парични средства и краткосрочни депозити, които възникват пряко от дейността.

През 2008 г., както и през 2007 г., Дружеството не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти. Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството, включват лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

23. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. За управление на ликвидния риск Дружеството събира своите вземания на време, както и контролира изразходването на своите парични средства. Освен това, Дружеството осигурява оборотни средства чрез краткосрочни заеми от свързани лица и банкови овърдрафти.

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Дружеството, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Годината, приключваща на 31 декември 2008г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
Търговски и други задължения	-	4,438	-	-	-	4,438
Лихвоносни заеми и привлечени средства	-	-	6,690			6,690
Заеми от свързани лица	-	-	7,364	-	-	7,364

Годината, приключваща на 31 декември 2007 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Общо
Търговски и други задължения	-	3,526	-	-	-	3,526

Валутен риск

Операциите на Дружеството обичайно са деноминирани в български лева и в евро. Оперативната дейност на Дружеството не създава предпоставки за валутен риск поради това, че транзакциите по покупки и продажби, деноминирани в чуждестранна валута са с приблизително еднакви обеми. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Дружеството е минимален. Поради тази причина, Дружеството не използва финансови деривативи, целящи да намалят ефекта от промяна във валутния курс.

Лихвен риск

Към 31 декември 2008 г. лихвоносните активи на Дружеството са паричните средства в банки и получени заеми от свързани лица и банки. Политиката на Дружеството е да управлява разходите за лихви чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промените в лихвените проценти с ефекта им върху печалбата преди данъци (чрез ефекта върху заеми и привлечени средства с плаващи лихвени проценти), при условие, че всички други променливи са приемат за константни. Няма ефект върху другите компоненти на собствения капитал на Дружеството.

23. Цели и политика за управление на финансовия риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

	Увеличение/ Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2008		
В лева	+1%	(67)
В лева	-0.5%	33

Кредитен риск

Дружеството търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Неговата политика е, че всички клиенти, които желаят да търгуват на отложено плащане, подлежат на процедури за проверка на тяхната платежоспособност. Освен това, салдата по търговските вземанията се следят текущо, в резултат на което експозицията на Дружеството към кредитен риск не е съществена. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозицията на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения. Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса към 31 декември 2008 г.

Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.

Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура, Дружеството може да коригира изплащането на дивиденти на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2008 г., както и през 2007 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

Дружеството следи собствения си капитал чрез реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва:

	2008	2007
Печалба за годината	**10,493**	**10,973**

Върху дружеството няма външно-наложени капиталови изисквания.

24. Справедливи стойност на финансови инструменти

Справедлива стойност е сумата, за която един финансов инструмент може да бъде разменен или уреден между информирани и желаещи страни в пряка сделка между тях, и която служи за най-добър индикатор за неговата пазарна цена на активен пазар.

Дружеството определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация или ако няма такава, чрез подходящи модели за оценка. Когато Дружеството използва наличната пазарна информация за определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти, тази информация би могла да не отрази напълно стойността, по която тези инструменти ще бъдат реализирани в действителност. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котираните цени „купува" в края на последния работен ден на отчетния период.

Справедливата стойност на финансови инструменти, за които няма активен пазар, се определя чрез модели за оценка. Тези модели включват използване на скорошни пазарни сделки между информирани, честни и желаещи страни; използване на текущата справедлива стойност на друг инструмент, със сходни характеристики; анализ на дисконтираните парични потоци или други техники за оценка.

Ръководството счита, че справедливите стойности на финансовите инструменти, които включват търговски вземания и задължения, парични средства и парични еквиваленти, краткосрочни лихвоносни заеми, вземания и задължения от свързани лица, не се отличават от техните балансови стойности предвид краткосрочния им характер и промяна на приложимите лихвени проценти според пазарните условия..

25. Ангажименти и условни задължения

Правни искове

Срещу Дружеството няма заведени значителни правни искове.

Други

Дружеството е било обект на следните данъчни проверки:

- ЗКПО – до 31 декември 2003 г.;
- ДДС – до 30 септември 2005 г.

В началото на 2009 г. с постановление на данъчна администрация е започнала пълна данъчна проверка на Дружеството за следните данъчни периоди:

- ЗКПО – от 01 януари 2003 г . до 31 декември 2007 г.;
- ЗДДФЛ – от 01 януари 2003 г . до 31 декември 2007 г.;
- ЗДДС – от 01 октомври 2005 до 30 септември 2008 г.

До датата на издаване на финансовите отчети на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2008 г., данъчната проверка не е завършена, не е издаден ревизионен акт.

Ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2008 г.

26. Събития след датата на баланса

Не са настъпили събития след датата на баланса до датата, на която финансовия отчет е одобрен за издаване, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2008 г.